

Karta przedmiotu

Pedagogika

(Nazwa kierunku studiów)

studia pierwszego stopnia/profil ogólnoakademicki

Przedmiot: Praca wychowawcza, korekcyjna i kompensacyjna w przedszkolu i kl. I-III.	Kod przedmiotu:
Przedmiot w języku angielskim: Pedagogical, corrective and compensatory work in kindergarten and elementary (1-3 grade) school education.	
Grupy szczegółowych efektów kształcenia:	
Typ przedmiotu/modułu:	obowiązkowy ☒ obieralny ☐
Rok: III	Semestr: szósty
Rodzaj zajęć i liczba godzin	Studia stacjonarne
Ćwiczenia	15
Liczba punktów ECTS:	2

Cel przedmiotu

C1	Dostarczenie studentom wiedzy na temat istoty specyficznych trudności w nauce
C2	Wyposażenie w umiejętności z zakresu wczesnej diagnozy pedagogicznej oraz organizowania pracy terapeutycznej dla dzieci z trudnościami w uczeniu się.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1	Podstawowe zagadnienia z pedagogiki ogólnej.
2	Podstawowe wiadomości zakresu psychologii rozwojowej.
3	Podstawowe wiadomości zakresu pedagogiki specjalnej.

Efekty kształcenia

	W zakresie wiedzy:
EKW2	Definiuje takie pojęcia, jak: dysleksja, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa; formy, zasady i metody terapii pedagogicznej.
EKW3	Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole; uwzględniając podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych.
	W zakresie umiejętności:
EKU1	Prawidłowo formułuje występujące trudności w czytaniu i pisaniu; właściwie ocenia dobór ćwiczeń, metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze SPE.
EKU2	Adekwatnie wykorzystuje narzędzia diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce
	W zakresie kompetencji społecznych:
EKK1	Ma świadomość konieczności podejmowania zindywidualizowanych oddziaływań wobec dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole. Charakterystyka dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Specyficzne trudności w nauce czytania i pisania. Typy dysleksji. Objawy ryzyka dysleksji. Skala Ryzyka Dysleksji. Symptomy dysleksji rozwojowej. Diagnoza.	3
ĆW2	Trudności w uczeniu się matematyki. Typy dyskalkulii. Praca z dzieckiem z dyskalkulią rozwojową. Zasady terapii dzieci dyskalkulią.	1
ĆW3	Leworęczność u dzieci: definicja lateralizacji, rodzaje lateralizacji jako ważny czynnik rozwoju ruchowego dziecka. Zaburzenia procesu lateralizacji, jako przyczyna trudności i niepowodzeń w nauce. Postępowanie, zasady pracy z dzieckiem leworęcznym. Ćwiczenia usprawniające motorykę ogólną oraz sprawność manualną.	1
ĆW4	Charakterystyka specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Zaburzenia percepcji słuchowej ich objawy i konsekwencje. Ćwiczenia doskonalące analizę i syntezę słuchową.	1
ĆW5	Zaburzenia słuchu fonematycznego. Ćwiczenia doskonalące słuch fonematyczny.	1
ĆW6	Zaburzenia percepcji wzrokowej oraz orientacji przestrzennej i ich objawy. Ćwiczenia doskonalące analizę syntezę wzrokową oraz orientację przestrzenną.	1
ĆW7	Motoryka ogólna i manualna, jako czynnik gotowości dziecka do nauki szkolnej. Zaburzenia i opóźnienia rozwoju ruchowego i ich objawy.	1
ĆW8	Pojęcie terapii pedagogicznej, system opieki i pomocy dzieciom z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi. Cele, formy, zasady terapii pedagogicznej.	2
ĆW9	Planowanie i realizacja zajęć. Programowanie jednostki metodycznej. Etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych według J. Jastrzęb. Płaszczyzny działania w procesie reedukacji wg B. Zakrzewskiej.	1
ĆW10	Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji uwagi: kryteria diagnostyczne ADHD, podtypy ADHD, objawy. Praktyczne wskazówki do pracy z uczniem ADHD.	2
ĆW11	Współpraca nauczycieli i rodziców dzieci z trudnościami szkolnymi.	1
	Suma godzin:	15

Metody i środki dydaktyczne	
M1	wykład z prezentacją multimedialną

M2	metody i techniki aktywizujące (dyskusja dydaktyczna i in.);
M3	ćwiczenia praktyczne
SD1	prezentacje multimedialne
SD2	opisy przypadków

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Przygotowanie do zajęć /prezentacja multimedialna/
F2	Aktywność na zajęciach
Ocenianie podsumowujące	
P1	Zaprojektowanie przez studentów scenariusza zajęć.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą – zajęcia	15
Godziny kontaktowe z wykładowcą – konsultacje	5
Przygotowanie do zajęć, zapoznanie się z obowiązującą literaturą, wykonanie prac zaliczeniowych	40
Suma	60
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

Literatura podstawowa	
1	Bogdanowicz M.: <u>Ryzyko dysleksji dysortografii i dysgrafiiskala ryzyka dysleksji wraz z normami dla klas I II II Harmonia</u> , 2011 r.; <u>Diagnoza dysleksji</u>
2	Skorek E. M.: red., <u>Terapia pedagogiczna. T. I, Zaburzenia rozwoju psychoruchowego</u> , Impuls, Kraków 2005 r.
3	Zakrzewska B., <u>Trudności w czytaniu i pisaniu: modele ćwiczeń</u> , WSiP, Warszawa 1996 r.
5	Kaja B. : <u>Zarys terapii dziecka</u> , Bydgoszcz 2001 r.
6	Skibińska H.: <u>Praca korekcyjno-kompensacyjna z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu</u> , WSP, 2001 r.
7	Tomczak. J., Ziętara R., <u>Kwestionariusz diagnozy i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej</u> , Kraków 2008.
Literatura uzupełniająca	
1	Gruszczyk-Kolczyńska E., <u>Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki</u> , Warszawa 1994.
2	Rutkowska Z. R.: <u>Zestaw ćwiczeń do zajęć korekcyjno – kompensacyjnych</u> Harmonia, 2009 r.
3	Franczyk A., Krajewska K.: „Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju”, Impuls, Kraków 2007 r.
4	Franczyk A., Krajewska K.: „Skarbiec nauczyciela terapeuty”, Impuls, Kraków 2006 r.
5	Waszkiewicz E.: <u>Zestaw ćwiczeń do zajęć korekcyjno – kompensacyjnych</u> , CMPPP, Warszawa 2002 r.
6	Gindrych P. A.: <u>Funkcjonowanie psychospołeczne uczniów dyslektycznych</u> ,

	Wydawnictwo Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Lublin 2002 r.
7	Kujawa E., Kurzyna M., Metoda 18 struktur wyrazowych w pracy z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu, WSiP 2001 r.
8	Wójtowicz M.: Scenariusze zajęć biblioterapeutycznych nie tylko dla uczniów z dysleksją. Terapia – zabawa – nauka

Macierz efektów kształcenia

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z	Odniesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Odniesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	Stożenie w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W15	++	S_W10	++	N_W09	++	C1	ĆW1,ĆW4	M1,M2, SD1, SD2	F1,P1
EKW2	K_W14	+++	S_W11	+++	N_W07	+++	C1,C2	ĆW1,ĆW2, ĆW3, ĆW8,ĆW10	M1, SD1, SD2	F1,F2,P1
EKU1	K_U09	+++	S_U04	+++	N_U08	+++	C1,C2	ĆW5,ĆW6, ĆW7	M1M3, SD1, SD2	F1,F2,P1,
EKU2	K_U03	++	S_U02	++	N_U05	+	C1, C2	ĆW9	M3, SD1, SD2	F1,P1
EKK1	K_K03	++	S_K02	++	N_K07	++	C1, C2,	ĆW1,ĆW2, ĆW8,ĆW11	M1,M2, SD1, SD2	F2,P1

Formy oceny - szczegóły

Na ocenę 2 (ndst)	Nie potrafi wymienić specyficznych trudności w nauce czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Zdefiniować takich pojęć, jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa; Nie charakteryzuje typów oraz objawów dysleksji i dyskalkulii, nie wymienia celów, form, zasad i metod terapii pedagogicznej. Nie zna organizacyjno – prawnych aspektów udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz nie uwzględnia podstawowych założeń organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Nie opisuje procesu planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Nie potrafi scharakteryzować etapów pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno –kompensacyjnych oraz płaszczyzn działania w procesie reedukacji. Nie posiada umiejętności właściwego oceniania doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Nie potrafi w sposób precyzyjny i spójny stworzyć scenariusza zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz nie wykonuje do niego autorskiej karty pracy. Nie ma świadomości o konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych w odniesieniu do dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
Na ocenę 3 (dst)	Potrafi wymienić niektóre, specyficzne trudności w nauce czytania i pisania wynikające z zaburzeń percepcyjnych. Pobieźnie wyjaśnia przynajmniej większość podstawowych pojęć takich jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Nie charakteryzuje typów i objawów dysleksji i dyskalkulii oraz nie wymienia celów, form, zasad i metod terapii pedagogicznej. Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole ale nie uwzględnia podstawowych założeń organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi pobieżnie opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Powierzchnie charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Pobieźnie dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami

	<p>edukacyjnymi. Potrafi w sposób powierzchowny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, nie uwzględniając kreatywnych rozwiązań oraz wykonuje do niego autorską kartę pracy. Odczuwa potrzebę refleksji o konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada częściowo ukształtowane poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 3+ (dst+)</p>	<p>Potrafi wymienić specyficzne trudności w nauce czytania i pisania wynikające z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi pobieżnie wyjaśnić wszystkie podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Nie charakteryzuje typów i objawów dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna pobieżnie organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi ogólnie opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Pobieżnie charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi w sposób ogólny formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób ogólny dokonać oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób powierzchowny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Wykazuje świadomość konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada w stopniu niskim poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 4 (db)</p>	<p>Potrafi wykazać się powierzchowną wiedzą na temat specyficznych trudności w nauce czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi wyjaśnić i ogólnie scharakteryzować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Charakteryzuje ogólnie typy i objawy dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna ogólnie organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi ogólnie opisać proces planowania pracy oraz, programowania jednostki metodycznej. Ogólnikowo charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi w sposób dobry formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób wystarczający dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób szczegółowy stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Przejawia pełną świadomość konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada w stopniu umiarkowanym poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 4+ (db+)</p>	<p>Potrafi wykazać się szczegółową wiedzą na temat specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi wyjaśnić i stosunkowo szczegółowo scharakteryzować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Charakteryzuje typy i objawy dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna stosunkowo szczegółowo organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi dość szczegółowo opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. W sposób zadowalający charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi szczegółowo formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób zadowalający dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób szczegółowy i spójny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Ma świadomość o konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada, w przeważającej mierze poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 5 (bdb)</p>	<p>Potrafi wykazać się rozległą wiedzą na temat specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Wyczerpująco charakteryzuje typy i objawy dysleksji i dyskalkulii</p>

	<p>oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy – psychologiczno pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi w sposób wyczerpujący opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi precyzyjnie formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz posiada umiejętność właściwej oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób prawidłowy i spójny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Ma głęboką świadomość o konieczności indywidualizacji oddziaływań korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada pełne poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej. Potrafi w sposób precyzyjny poszukiwać twórczych i innowacyjnych rozwiązań podnoszących jego efektywność w procesie kształcenia.</p>
--	---

Prowadzący zajęcia:	
Jednostka organizacyjna	Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie